BIELA KNIHA O MIKROOSVEDČENIACH NA SLOVENSKU 2026

2.4 Kvalita a dizajn vzdelávacích programov vedúcich k získaniu mikroosvedčenia

Autor: Astra

Co-funded by the Erasmus+ Programme of European Union

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť. Projekt číslo: 2024-1-SK01-KA220-ADU-000253202

1 Otázka a odpoveď

Je každý certifikát z krátkeho vzdelávacieho programu mikroosvedčením?

Čo odlišuje mikroosvedčenie od certifikátu udeleného za absolvovanie krátkeho vzdelávacieho programu?

Nie každý certifikát z krátkeho vzdelávacieho programu je mikroosvedčením. Rozdiel nevzniká až pri vystavení dokladu, ale už pri návrhu krátkeho vzdelávacieho programu vedúceho k získaniu mikroosvedčenia (KVP).

Kým časť 1.4 ukázala, ako mikroosvedčenia zapadajú do širšieho systému vzdelávania a uznávania zručností, táto časť sa pozerá dovnútra: čo musí KVP spĺňať, aby jeho výsledkom bolo dôveryhodné mikroosvedčenie?

Kvalitný KVP vychádza z jasne identifikovanej potreby, definuje konkrétne a merateľné výsledky učenia a stanovuje spôsob ich dôveryhodného overenia. Mikroosvedčenie potom nepotvrdzuje iba absolvovanie vzdelávania, ale aj dosiahnutie a overenie stanovených vzdelávacích výstupov..

Kľúčový posun je preto jednoduchý: od potvrdenia absolvovania vzdelávania k preukázaniu výsledkov učenia (vzdelávacích výstupov).

2 Kde sa nachádzame: slovenská realita

Keďže legislatívny rámec už máme, rozhodujúci bude obsah a kvalita KVP, ale aj implementácia, dostupnosť a úroveň administratívno-technologických bariér .

Slovensko už urobilo významný krok od diskusie o mikroosvedčeniach k vytvoreniu ich systémového rámca. Zákon č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých upravuje aj krátke vzdelávacie programy vedúce k získaniu mikroosvedčenia a prepája ich so systémom zabezpečovania kvality a aktuálnymi potrebami trhu práce. Podobnú logiku posilňuje aj nový vysokoškolský zákon, ktorý prepája vzdelávacie výstupy s potrebami trhu práce a spoluprácou so zamestnávateľmi.

Máme teda vytvorený dôležitý základ. Legislatívny rámec však sám osebe kvalitu KVP ani dôveryhodnosť výsledného mikroosvedčenia nezaručí. O nich sa rozhoduje už pri návrhu konkrétneho KVP.

KVP môže byť realizovaný prezenčne, online alebo kombinovanou formou. E-learningové a kombinované KVP môžu využívať LMS na poskytovanie obsahu, hodnotenie a zaznamenávanie vzdelávacích výstupov; jeho používanie však nie je podmienkou realizácie KVP ani získania mikroosvedčenia.

2.1 Od potreby k dôkazu

Predstavenie KVP by preto nemalo začínať popisom toho: „Aký krátky vzdelávací program vieme ponúknuť?“ ale: **„Akú potrebu má učiaci sa alebo trh práce a čo**

Co-funded by the Erasmus+ Programme of European Union

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.
Projekt číslo: 2024-1-SK01-KA220-ADU-000253202

má byť človek po absolvovaní KVP a zisku mikroosvedčenia schopný preukázať ?“

Co-funded by the Erasmus+ Programme of European Union

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.
Projekt číslo: 2024-1-SK01-KA220-ADU-000253202

Od odpovede na túto otázku sa odvíja celý dizajn KVP:

POTREBA → ZRUČNOSTI/KOMPETENCIE → VZDELÁVACIE CIELE a OČAKÁVANÉ VÝSTUPY → VZDELÁVANIE → HODNOTENIE → DÔKAZ → MIKROOSVEDČENIE

SKKR/EQF pomáhajú určiť úroveň požadovaných výsledkov učenia a ESCO môže podporiť prepájanie zručností a kompetencií s jazykom používaným na európskom trhu práce.

Kľúčové však zostáva prepojenie troch prvkov: vzdelávacích výstupov, hodnotenia a dôkazov o ich dosiahnutí. Nestačí teda opísať, čo bude KVP obsahovať. Potrebujeme vedieť, čo má učiaci sa po jeho absolvovaní preukázať a ako to bude overené.

Na Slovensku už teda máme systémový základ aj nástroje. Ďalšou výzvou je preniesť ich do každodennej praxe tvorby KVP.

Kvalita mikroosvedčenia začína kvalitným dizajnom KVP.

3 Block.Ed: keď sa princípy stretnú s praxou

V predchádzajúcej časti sme ukázali, ako by mal byť kvalitný KVP navrhnutý – od identifikácie potreby až po overenie vzdelávacích výstupov a vydanie mikroosvedčenia. Skúsenosti z projektu Block.Ed potvrdili opodstatnenosť tejto logiky aj v praxi.

Pri navrhovaní a pilotovaní KVP a vydávaní mikroosvedčení sme si overili, že **rozhodujúce je vytvoriť logický a dôveryhodný reťazec medzi potrebou, kompetenciami, vzdelávacími výstupmi, hodnotením a dôkazom o ich dosiahnutí**. Block.Ed zároveň ukázal, kde sú jednotlivé články tohto reťazca v praxi najzraniteľnejšie a čomu treba pri návrhu KVP venovať osobitnú pozornosť. Pri praktickom uplatňovaní týchto princípov sme identifikovali 3 oblasti, ktoré majú zásadný význam pre kvalitu KVP:

1. Začať treba potrebou, nie obsahom

Pri tvorbe KVP je jednoduché začať tým, čo chce poskytovateľ vyučovať. Oveľa dôležitejšie je najprv definovať, akú potrebu má KVP riešiť/naplniť a akú zmenu má priniesť učiacemu sa. V Block.Ed sme preto pri návrhu KVP pracovali s potrebami cieľových skupín a trhu práce a následne ich prepájali s kompetenciami a vzdelávacími výstupmi.

Čo sme sa naučili: KVP nemá vzniknúť jednoduchým skrátením alebo „prebalením“ existujúceho vzdelávacieho programu. Má byť odpoveďou na konkrétnu vzdelávaciu alebo profesijnú potrebu.

Ako príklad uvádzame KVP zameraný na posudzovanie vplyvov projektov morskej obnoviteľnej energie na životné prostredie pripravený v Írsku, na University of

Co-funded by the Erasmus+ Programme of European Union

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.
Projekt číslo: 2024-1-SK01-KA220-ADU-000253202

Galway v spolupráci so sieťou Greentech Skillnet[1]. Tento KVP reagoval na nedostatok odborníkov s týmito zručnosťami. Do jeho tvorby sa zapojili odborníci z odvetvia, ktorí poskytli prípadové štúdie a situácie z praxe. Príklad ukazuje, ako môže identifikovaná profesijná potreba určovať zameranie a obsah programu vedúceho k mikroosvedčeniu.

2. Vzdelávacie výstupy, hodnotenie a dôkazy musia tvoriť jeden celok

Formulovanie vzdelávacích výstupov sa ukázalo ako jeden z najdôležitejších a zároveň najnáročnejších krokov. Vzdelávacie výstupy musia byť dostatočne konkrétne a merateľné a každý z nich musí mať zodpovedajúci spôsob hodnotenia. Vzdelávacie výstupy sme zároveň prepájali s príslušnou úrovňou EQF a tam, kde to bolo relevantné, aj s ESCO. V Block.Ed sme využívali rôzne formy hodnotenia – od kvízov a testov po situačné úlohy, praktické zadania, projekty, portfóliá či vzájomné hodnotenie.

Čo sme sa naučili: Nestačí mať výsledky učenia a nestačí mať hodnotenie. Potrebujeme vedieť, ktorý výsledok učenia hodnotením overujeme a aký dôkaz o jeho dosiahnutí získavame. Ak výsledok učenia nemožno zmysluplne overiť, je potrebné vrátiť sa k jeho formulácii.

3. Kvalita musí byť zabudovaná do KVP od začiatku

Kontrola kvality až na konci procesu je neskoro. V Block.Ed sme pracovali so spoločnou štruktúrou KVP, pravidlami pre formulovanie výsledkov učenia, kritériami hodnotenia a internou kontrolou návrhov. Pri e-learningových KVP sa k obsahovej a metodickej kvalite pridáva aj funkčnosť digitálneho vzdelávacieho prostredia. LMS musí podporovať navrhnutú vzdelávaciu cestu, hodnotenie a zaznamenávanie výsledkov bez toho, aby technické problémy vytvárali pre učiaceho sa zbytočné bariéry.

Čo sme sa naučili: Zabezpečenie kvality (ZK) nie je posledný krok. Je súčasťou dizajnu a realizácie KVP od začiatku – vrátane digitálneho prostredia, ak ho KVP využíva.

A čo technológia vydávania mikroosvedčení?

Block.Ed využíva blockchain na vydávanie a overovanie mikroosvedčení. Táto technológia podporuje autenticitu a overiteľnosť vydaného dokladu, nenahrádza však kvalitu KVP ani dôveryhodné hodnotenie výsledkov učenia. Block.Ed teda nepriniesol nový recept na tvorbu kvalitných krátkych vzdelávacích programov. Ukázal však, že známe princípy fungujú iba vtedy, ak sú dôsledne prepojené a uplatnené v celom procese – od identifikácie potreby až po dôkaz o dosiahnutých vzdelávacích výstupoch.

[1] Irish Universities Association, Scaling Skills, Shaping Futures: The Strategic Impact of Microcreds in Ireland (2025) https://www.iua.ie/wp-content/uploads/2026/02/Micro-Creds-Final-Report_.pdf?utm_source=chatgpt.com

Co-funded by the Erasmus+ Programme of European Union

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.
Projekt číslo: 2024-1-SK01-KA220-ADU-000253202

4 Od systémového rámca ku kvalitnej praxi: naše odporúčania

Slovensko už nastavilo podmienky pre vývoj a implementáciu mikroosvedčení. Ďalším krokom preto nie je iba zvyšovať ich počet, ale zabezpečiť, aby KVP vedúce k ich získaniu boli relevantné, kvalitne navrhnuté a založené na dôveryhodnom overovaní výsledkov učenia.

Skúsenosti Block.Ed ukázali tri oblasti, na ktoré by sme sa mali pri ďalšom rozvoji zamerať.

1. **Začínajme potrebou, nie ponukou vzdelávania**

KVP by mal vzniknúť ako nástroj/cesta na naplnenie konkrétnej potreby učiacich sa, zamestnávateľov alebo trhu práce – nie ako dodatočné „preklopenie“ existujúceho krátkeho vzdelávacieho programu do KVP vedúceho k mikroosvedčeniu.

Odporúčame: pri návrhu každého KVP jasne identifikovať vzdelávaciu potrebu učiacich sa (študentov, zamestnancov, nezamestnaných, uchádzačov o zamestnanie a pod.), ktorú dokáže naplniť, cieľovú skupinu a zručnosti a/alebo kompetencie, ktoré má rozvíjať.

2. **Pri navrhovaní KVP začnime od toho, čo (aké vedomosti, zručnosti, kompetencie) má učiaci sa pred ziskom mikroosvedčenia preukázať.**

Obsah KVP by nemal byť jeho východiskovým bodom. Najprv potrebujeme vedieť, čo má učiaci sa po jeho absolvovaní vedieť a dokázať a ako preukáže, že to skutočne dosiahol/a. To znamená definovať požadované kompetencie a vzdelávacie výstupy, určiť ich primeranú úroveň s využitím SKKR/EQF, navrhnúť metódy a spôsoby hodnotenia; požadované dôkazy a až následne zvoliť vzdelávací obsah a vzdelávacie aktivity.

Odporúčame: pri samotnom návrhu KVP postupovať “odzadu“: POTREBY/KOMPETENCIE → VZDELÁVACIE VÝSTUPY → HODNOTENIE a DÔKAZY → OBSAH a VZDELÁVACIE AKTIVITY

3. **Premietnime zabezpečovanie kvality (ZK) do dizajnu každého KVP**

Slovenská legislatíva už vytvára rámec pre zabezpečovanie kvality (ZK) vzdelávania vrátane KVP vedúcich k získaniu mikroosvedčenia. Výzvou preto nie je vytvárať ďalší paralelný systém ZK, ale zabezpečiť, aby sa princípy kvality premietli do návrhu a realizácie každého KVP. Skúsenosť Block.Ed ukázala, že ZK funguje najlepšie vtedy, keď nie je záverečnou kontrolou hotového KVP, ale súčasťou jeho dizajnu od začiatku.

Odporúčame: pretaviť existujúce slovenské požiadavky na zabezpečovanie kvality do jednoduchého praktického rámca/kontrolného zoznamu pre tvorcov KVP a dôsledne ho používať pri návrhu a realizácii KVP.

Tieto tri kroky nevyžadujú vytváranie nového systému. Znamenajú predovšetkým dôsledne preniesť existujúce princípy kvality do praktickej tvorby a

Co-funded by the Erasmus+ Programme of European Union

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.
Projekt číslo: 2024-1-SK01-KA220-ADU-000253202

dizajnu KVP – od identifikácie potreby až po overenie toho, čo učiaci sa skutočne dosiahol.

5 Myšlienka na záver

Mikroosvedčenie získava hodnotu až vtedy, keď za ním stojí kvalitný KVP a dôveryhodný dôkaz o dosiahnutých vzdelávacích výstupoch.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of European Union

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.
Projekt číslo: 2024-1-SK01-KA220-ADU-000253202

blockEd